

Briuselis, 2019 m. birželio 27 d.
(OR. en)

9134/19

Tarpinstitucinė byla:
2019/0056(NLE)

SOC 353
EMPL 263
ECOFIN 479
EDUC 238

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 8838/19

Komisijos dok. Nr.: 7015/19

Dalykas: Pasiūlymas dėl TARYBOS SPRENDIMO dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių
– Priėmimas

I. IVADAS

2019 m. vasario 27 d. Komisija pateikė pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių, remiantis SESV 148 straipsnio 2 dalimi. Komisija pasiūlė 2018 m. valstybių narių užimtumo politikos gaires 2019 metais išlaikyti nekeistas. 2018 m. jos buvo suderintos su Europos socialinių teisių ramsčio¹ principais.

¹ 2010 m. užimtumo gairės buvo pirmą kartą priimtos kaip integruotas dokumentų rinkinys kartu su bendromis ekonomikos gairėmis, ir jomis grindžiama strategija „Europa 2020“.

Užimtumo komitetas perdavė Tarybai savo nuomonę² dėl užimtumo gairių, įskaitant Socialinės apsaugos komiteto nuomonę dėl gairių socialinių aspektų. Savo darbe abu komitetai deramai atsižvelgė į Europos Parlamento nuomonę, kuri buvo priimta 2019 m. kovo 20 d. plenarinėje sesijoje.

2019 m. kovo 21–22 d. įvykusiame susitikime Europos Vadovų Taryba apsvarstė užimtumo padėtį Sąjungoje ir priėmė išvadas šiuo klausimu.

2019 m. gegužės 6 d. Socialinių klausimų darbo grupė išnagrinėjo pasiūlymą, remdamasi minėtų komitetų darbo rezultatais. Nagrinėdama pasiūlymą, Socialinių klausimų darbo grupė taip pat atsižvelgė į Europos Parlamento nuomonę patvirtinti Komisijos pasiūlymą be pakeitimų.

Regionų komitetas nusprendė nepateikti nuomonės dėl šio pasiūlymo³. Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas savo nuomonę priėmė 2019 m. birželio 20 d. plenarinėje sesijoje.

Tarybai jau pateiktos visos būtinos nuomonės, kad ji galėtų nagrinėti 2019 m. užimtumo gaires.

Užimtumo gairių tekstas pateikiamas susipažinti I priede.

II. IŠVADOS

Nuolatinių atstovų komiteto prašoma išnagrinėti visą nuomonių rinkinį ir, jei tikslinga, rekomenduoti Tarybai (EPSCO) 2019 m. liepos 8 d. posėdyje priimti užimtumo gaires, kurių teisininkų lingvistų patvirtinta galutinė redakcija pateikiama dokumente 10475/19.

² 2019 m. balandžio 29 d. Užimtumo komiteto pirmininko laiškas.

³ 2019 m. gegužės 8 d. Regionų komiteto laiškas.

Užimtumo gairės, kaip išdėstyta Sprendime (ES) 2018/1215 ir Komisijos dokumente 7015/19**5 gairė. Darbo jėgos paklausos didinimas**

Valstybės narės turėtų sudaryti palankesnes sąlygas kokybiškų darbo vietų kūrimui, be kita ko, mažindamos kliūtis, su kuriomis įmonės susiduria įdarbindamos žmones, skatindamos atsakingą verslumą ir tikrai savarankišką darbą ir visų pirma remdamos labai mažų ir mažųjų įmonių kūrimą ir augimą. Valstybės narės turėtų aktyviai skatinti socialinę ekonomiką ir socialines inovacijas. Valstybės narės turėtų remti tas naujoviškas darbo formas, kuriomis kuriamos kokybiško darbo galimybės.

Mokesčių našta nuo darbo jėgos turėtų būti perkelta kitiems apmokestinimo šaltiniams, kuriais mažiau varžomas užimtumas ir augimas, atsižvelgiant į mokesčių sistemos persikirstomąjį poveikį, kartu apsaugant pajamas, reikalingas tinkamai socialinei apsaugai ir augimo skatinimo išlaidoms padengti.

Valstybės narės, gerbdamos socialinių partnerių savarankiškumą, turėtų skatinti taikyti skaidrius ir numatomus darbo užmokesčio nustatymo mechanizmus, kuriais būtų sudarytos sąlygos užtikrinti, kad darbo užmokestis atspindėtų našumo pokyčius, ir būtų nustatytas sąžiningas darbo užmokestis, kuriuo užtikrinamas deramas gyvenimo lygis. Šiais mechanizmais reikėtų atsižvelgti į skirtingus įgūdžių lygius ir ekonominės veiklos rezultatų skirtumus tarp regionų, sektorių ir bendrovių. Valstybės narės ir socialiniai partneriai, laikydamiesi nacionalinės praktikos, turėtų užtikrinti tinkamą minimaliojo darbo užmokesčio dydį, atsižvelgdami į jo poveikį konkurencingumui, darbo vietų kūrimui ir dirbančiųjų skurdui.

6 gairė. Darbo jėgos pasiūlos didinimas ir galimybių įsidarbinti, įgūdžių ir kompetencijos gerinimas

Technologijų, aplinkos ir demografinių pokyčių sąlygomis valstybės narės, bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais, turėtų skatinti našumą ir įsidarbinamumą, užtikrindamos, kad per visą žmonių profesinį gyvenimą būtų tinkamai teikiamos aktualios žinios, įgūdžiai ir kompetencijos, atsižvelgiant į esamus ir būsimus darbo rinkos poreikius. Valstybės narės turėtų vykdyti būtinas investicijas tiek į pirminį, tiek į tęstinį švietimą ir mokymą (mokymasis visą gyvenimą). Jos turėtų dirbti kartu su socialiniais partneriais, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjais, įmonėmis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais sprendamos struktūrinės švietimo ir mokymo sistemų problemas, kad būtų užtikrintas kokybiškas ir įtraukus švietimas, mokymas ir mokymasis visą gyvenimą. Jos turėtų siekti užtikrinti, kad keičiant profesinę veiklą būtų perkeliamos teisės į mokymą. Tai turėtų visiems suteikti galimybę geriau numatyti darbo rinkos poreikius ir prisitaikyti prie jų, taip pat sėkmingai valdyti profesinės veiklos keitimą, tokiu būdu didinant bendrą ekonomikos atsparumą sukrėtimams.

Valstybės narės turėtų skatinti lygias galimybes visiems švietimo srityje, įskaitant ikimokyklinį ugdymą. Jos turėtų didinti bendrą švietimo lygį, ypač žemiausios kvalifikacijos asmenų ir palankių sąlygų neturinčių besimokančių asmenų švietimo lygį. Jos turėtų užtikrinti kokybiškus mokymosi rezultatus, stiprinti pagrindinius įgūdžius, mažinti mokyklos nebaigusių jaunų asmenų skaičių ir didinti suaugusiųjų dalyvavimą tęstinio švietimo ir mokymo sistemoje. Valstybės narės turėtų savo profesinio rengimo ir mokymo sistemose stiprinti mokymąsi darbo vietoje (be kita ko, vykdant kokybiškas ir veiksmingas pameistrystės programas), didinti tretinio mokslo aktualumą darbo rinkai, gerinti įgūdžių stebėseną ir prognozavimą, užtikrinti, kad įgūdžiai būtų geriau matomi ir palyginami, ir didinti galimybes pripažinti ir patvirtinti ne formaliojo švietimo ir mokymo sistemoje įgytus įgūdžius ir kompetencijas. Jos turėtų modernizuoti ir plėsti lankstaus tęstinio profesinio rengimo ir mokymo pasiūlą ir ją inovatyviai ir plačiau pritaikyti. Valstybės narės taip pat turėtų remti žemos kvalifikacijos suaugusiuosius, kad palaikytų arba padidintų jų ilgalaikį įsidarbinamumą gerindamos galimybes naudotis kokybiškomis mokymosi galimybėmis ir naudojimąsi jomis, šiuo tikslu nustatydamos įgūdžių tobulinimo kryptis, įskaitant įgūdžių vertinimą, užtikrindamos švietimo ir mokymo pasiūlą, kuri atitiktų darbo rinkos galimybes, ir įgytų įgūdžių patvirtinimą bei pripažinimą.

Turėtų būti kovojama su nedarbu ir neveiklumu, be kita ko, laiku ir koordinuotai teikiant veiksmingą ir konkrečiai pritaikytą pagalbą, pagrįstą parama darbo paieškai, mokymui ir perkvalifikavimui. Siekiant reikšmingai sumažinti ilgalaikį bei struktūrinį nedarbą ir užkirsti jam kelią, turėtų būti taikomos visapusiškos strategijos, kurios apimtų išsamų konkrečios padėties įvertinimą ne vėliau kaip po 18 mėnesių nedarbo. Jaunimo nedarbo ir nedirbančio, nesimokančio ir mokymuose nedalyvaujančio jaunimo problemos turėtų būti ir toliau sprendžiamos užkertant kelią mokyklos nebaigimui ir struktūriškai tobulinant perėjimą iš švietimo sistemos į darbo rinką, be kita ko, visiškai įgyvendinant Jaunimo garantijų iniciatyvą⁴.

Valstybės narės turėtų siekti šalinti kliūtis dalyvauti darbo rinkoje bei paskatas joje nedalyvauti, taip pat suteikti paskatas joje dalyvauti, visų pirma labiausiai nuo darbo rinkos nutolusiems asmenims. Valstybės narės turėtų remti neįgaliesiems pritaikytą darbo aplinką, be kita ko, teikdamos tikslinę finansinę paramą ir paslaugas, suteikiančias galimybes jiems dalyvauti darbo rinkoje ir visuomenės gyvenime.

Valstybės narės turėtų užtikrinti lyčių lygybę ir didesnę moterų dalyvavimą darbo rinkoje, be kita ko, užtikrindamos lygias galimybes bei galimybes siekti karjeros ir šalindamos dalyvavimo kliūtis. Turėtų būti sprendžiamas vyrų ir moterų darbo užmokesčio skirtumo klausimas, be kita ko, užtikrinant vienodą užmokestį už vienodą arba vienodos vertės darbą. Turėtų būti skatinama derinti tiek moterų, tiek vyrų darbo, šeimos ir privatų gyvenimą, visų pirma suteikiant galimybę naudotis ilgalaikę priežiūrą ir prieinamomis kokybiškomis ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros paslaugomis. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad priežiūros pareigų turintys tėvai ir kiti asmenys turėtų galimybę pasinaudoti tinkamomis šeimos nario priežiūros atostogomis ir lanksčiomis darbo sąlygomis, kad būtų suderintas darbo, šeimos ir privatus gyvenimas, ir skatinti, kad moterys ir vyrai subalansuotai naudotųsi šiomis teisėmis.

⁴ OL C 120, 2013 4 26, p. 1.

7 gairė. Darbo rinkų veikimo ir socialinio dialogo veiksmingumo gerinimas

Kad valstybės narės galėtų kuo geriau pasinaudoti dinamiška ir našia darbo jėga ir naujais darbo bei verslo modeliais, jos turėtų bendradarbiauti su socialiniais partneriais lankstumo ir užimtumo garantijų pusiausvyros bei saugumo principų klausimais, derindamos teises ir pareigas. Jos turėtų mažinti darbo rinkų segmentaciją ir užkirsti jai kelią, kovoti su nedeklaruojamu darbu ir skatinti perėjimą prie neterminuotų įdarbinimo formų. Darbo vietų apsaugos taisyklės, darbo teisė ir institucijos – visos turėtų užtikrinti tiek tinkamą įdarbinimo aplinką, tiek reikiamą lankstumą, kad darbdaviai galėtų greitai prisitaikyti prie kintančių ekonominių aplinkybių, tačiau kartu turėtų būti išlaikyta tinkama darbuotojų apsauga ir sveika, saugi bei gerai pritaikyta darbo aplinka. Turėtų būti užkirstas kelias tokiems darbo santykiams, dėl kurių sudaromos mažų garantijų darbo sąlygos, be kita ko, kovojant su piktnaudžiavimu netipinėmis sutartimis. Neteisingo atleidimo iš darbo atveju turėtų būti užtikrinta galimybė pasinaudoti veiksmingu ir nešališku ginčų sprendimu ir teise į teisių gynimą, įskaitant tinkamą kompensaciją.

Vykdam politiką turėtų būti siekiama gerinti ir remti dalyvavimą darbo rinkoje, darbo jėgos pasiūlos ir paklausos derinimą bei asmenų statuso pokyčius darbo rinkoje. Valstybės narės turėtų veiksmingai aktyvinti ir suteikti galimybes tiems, kurie gali dalyvauti darbo rinkoje. Valstybės narės turėtų didinti aktyvios darbo rinkos politikos veiksmingumą, plėsdamos jų tikslinę auditoriją, informavimo veiklą, aprėptį ir geriau ją susiedamos su bedarbių pajamų rėmimu, kol jie ieško darbo, ir remiantis jų teisėmis bei pareigomis. Valstybės narės turėtų siekti, kad valstybinės užimtumo tarnybos dirbtų veiksmingiau ir rezultatyviau, užtikrindamos, kad būtų laiku teikiama konkrečiai pritaikyta pagalba darbo ieškantiems asmenims, remdamos darbo rinkos paklausą ir įgyvendindamos veiklos rezultatais grindžiamo valdymo principus.

Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad bedarbiams pagrįstos trukmės laikotarpį būtų mokamos tinkamo dydžio bedarbio pašalpos, atitinkančios jų įmokas ir nacionalines atitikties reikalavimus taisyklės. Tokios pašalpos neturėtų būti paskata nesiekti kuo greičiau vėl įsidarbinti ir kartu turėtų būti vykdoma aktyvi darbo rinkos politika.

Turėtų būti skatinamas besimokančių asmenų ir darbuotojų judumas, siekiant didinti įsidarbinamumo įgūdžius ir visapusiškai pasinaudoti Europos darbo rinkos potencialu. Turėtų būti pašalintos judumo kliūtys švietimo ir mokymo, profesinių ir asmeninių pensijų srityse ir kvalifikacijų pripažinimo srityje. Valstybės narės turėtų imtis veiksmų, kuriais būtų užtikrinta, kad administracinėmis procedūromis nebūtų sudaromos bereikalingos kliūtys kitų valstybių narių darbuotojams, kurie pradeda dirbti. Valstybės narės taip pat turėtų užkirsti kelią piktnaudžiavimui esamomis taisyklėmis ir spręsti galimo protų nutekėjimo iš tam tikrų regionų problemą.

Remdamosi esama nacionaline praktika ir siekdamos veiksmingesnio socialinio dialogo ir geresnių socioekonominių rezultatų, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad socialiniai partneriai laiku ir prasmingai būtų įtraukti į užimtumo, socialinių ir, kai aktualu, ekonominių reformų bei politikos rengimą ir įgyvendinimą, be kita ko, remdamos didesnius socialinių partnerių gebėjimus. Socialiniai partneriai turėtų būti skatinami jiems svarbiais klausimais derėtis ir sudaryti kolektyvines sutartis, visapusiškai atsižvelgiant į jų autonomiškumą ir kolektyvinių veiksmų teisę.

Kai aktualu, remdamosi esama nacionaline praktika, valstybės narės turėtų atsižvelgti į atitinkamų pilietinės visuomenės organizacijų patirtį užimtumo ir socialiniais klausimais.

8 gairė. Lygių galimybių visiems skatinimas, socialinės įtraukties skatinimas ir kova su skurdu

Valstybės narės turėtų skatinti įtraukias ir visiems atviras darbo rinkas, įgyvendindamos veiksmingas priemones, kuriomis būtų kovojama su visų formų diskriminacija ir skatinamos nepakankamai atstovaujamų grupių lygios galimybės darbo rinkoje. Jos turėtų užtikrinti vienodą požiūrį užimtumo, socialinės apsaugos, švietimo ir galimybės gauti prekių bei paslaugų srityje, nepaisant lyties, rasinės ar etninės kilmės, religijos ar tikėjimo, negalios, amžiaus ar seksualinės orientacijos.

Valstybės narės turėtų modernizuoti socialinės apsaugos sistemas, kad jomis būtų užtikrinama veiksminga, rezultatyvi, tvari ir tinkama socialinė apsauga visais asmens gyvenimo etapais, puoselėdamos socialinę įtrauktį ir į viršų nukreiptą socialinį judumą, skatindamos dalyvavimą darbo rinkoje ir kovodamos su nelygybe, be kita ko, naudodamosi savo mokesčių ir išmokų sistemų struktūra. Universalius metodus papildžius selektyviais metodais padidės socialinės apsaugos sistemų veiksmingumas. Socialinės apsaugos sistemų modernizavimas turėtų užtikrinti geresnį prieinamumą, tvarumą, tinkamumą ir kokybę.

Valstybės narės turėtų parengti ir įgyvendinti prevencines integruotas strategijas, suderindamos tris aktyvios įtraukties aspektus: tinkamą pajamų rėmimą, įtraukias darbo rinkas ir galimybes naudotis kokybiškomis paslaugomis, atitinkančiomis individualius poreikius. Socialinės apsaugos sistemomis turėtų būti užtikrintos visų, neturinčių pakankamai išteklių, tinkamo dydžio minimalių pajamų išmokos ir puoselėjama socialinė įtrauktis, skatinant žmones aktyviai dalyvauti darbo rinkoje ir visuomenės gyvenime.

Siekiant užtikrinti lygias galimybes, be kita ko, moterims, vaikams ir jaunuoliams, itin svarbi yra galimybė naudotis įperkamosiomis, prieinamosiomis ir kokybiškomis paslaugomis, pavyzdžiui, ikimokykliniu ugdymu ir priežiūra, nemokykline priežiūra, švietimu, mokymu, aprūpinimu būstu, sveikatos priežiūros paslaugomis ir ilgalaikė priežiūra. Ypač daug dėmesio turėtų būti skiriama kovai su skurdu ir socialine atskirtimi, be kita ko, dirbančiųjų ir vaikų skurdo mažinimui. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visi galėtų gauti pagrindines paslaugas. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad asmenys, kuriems to reikia, arba pažeidžiamoje padėtyje esantys asmenys turėtų galimybę gauti tinkamą socialinį būstą ar pagalbą aprūpinimo būstu srityje. Konkrečiai turėtų būti sprendžiama benamystės problema. Turėtų būti atsižvelgiama į specifines neįgaliųjų reikmes.

Valstybės narės turėtų užtikrinti galimybę laiku naudotis įperkamosiomis ir kokybiškomis profilaktinės sveikatos priežiūros bei medicininio gydymo ir ilgalaikės priežiūros paslaugomis, kartu užtikrindamos tvarumą ilguoju laikotarpiu.

Atsižvelgiant į ilgėjančią vidutinę gyvenimo trukmę ir demografinius pokyčius, valstybės narės turėtų užtikrinti darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų pensijų sistemų tinkamumą ir tvarumą, suteikiant lygias galimybes moterims ir vyrams įgyti teises į pensiją, be kita ko, naudojant papildomas pensijų sistemas, kad būtų užtikrintos tinkamos pajamos. Pensijų reformos turėtų būti remiamos taikant priemones, kuriomis būtų ilginamas darbingas amžius, pavyzdžiui, didinant faktinį pensinį amžių, ir jos turėtų būti įtrauktos į vyresnių žmonių aktyvumo strategijas. Valstybės narės turėtų užmegzti konstruktyvų dialogą su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais ir sudaryti sąlygas tinkamai laipsniškai pradėti vykdyti reformas.
